

OPSAMLING PÅ REGLERNE FOR UDBRINGNING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING MV.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Efter 1. februar er det igen tilladt at udbringe flydende husdyrgødning. Udbringningen er dog behæftet med mange regler. I det følgende gives de vigtigste regler kort.

Fra 1. februar er det igen tilladt at udbringe flydende husdyrgødning. Reglerne omkring gylleudbringning er indeholdt i husdyrgødningsbekendtgørelsen ([kapitel 11, § 29 til 36](#)). Der er mange regler, men reglerne er enslydende uafhængigt af, om der udbringes ubehandlet gylle, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft, restvand, flydende affald eller bundfald. I det følgende gives de vigtigste regler kort.

AFSTANDSKRAV

I bynær bebyggelse, dvs. indenfor 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller område der i lokalplan er udlagt til boligformål, er det ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på lørdage, søndage og helligdage.

MILJØKRAV

Flydende husdyrgødning mv. må ikke udbringes på arealer eller på en måde der giver fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn), søer over 100 m² og kystvande. Endvidere må flydende husdyrgødning ikke udbringes på vandmættede, oversvømmede, snedækkede (90 pct. af arealet med mere end 0,5 cm sne) eller på arealer der er frose i pløjelagets dybde. Det er tilladt at udbringe gylle på nattefrost, hvor jordskorpen tør i løbet af dagen.

I en afstand af 20 meter til naturtyper omfattet af kategori 1-natur og naturtyperne højmoser og lobeliaeser omfattet af kategori 2-natur skal flydende husdyrgødning nedfældes, alternativt kan der gylleforsures.

På skråninger med 6-12 pct. hældning mod vandløb og kystvande skal flydende husdyrgødning i en afstand på 20 m fra vandmiljøet nedfældes parallelt med vandløbet.

KRAV TIL UDBRINGNINGSTEKNIK OG AFGRØDE

Udbringning af flydende husdyrgødning må kun ske ved udlægning med slæbeslanger, slæbesko eller ved nedfældning. Flydende husdyrgødning må kun udbringes til afgrøder med en kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalkum. Ved nedfældning i fodergræs skal der anvendes en græsmarknedfældner.

Før såning og i fodergræs skal flydende husdyrgødning nedfældes, hvis ikke den er behandlet med en teknik opført på Miljøstyrelsens teknologiliste med mindst samme effekt på ammoniakfordampningen som nedfældning i samme arealtype. Det vil i praksis sige forsuring af husdyrgødningen før eller i forbindelse med udbringningen.

I tabel 1 ses, hvilke teknikker der kan anvendes hvornår i de forskellige afgrøder. Før såning og i fodergræs er der krav om nedfældning eller forsuring af gyllen. Bemærk at nedfældning ikke kan erstattes af forsuring og slangeudlægning på arealer som ligger indenfor 200 meter fra byzone eller sommerhusområder. Dette skyldes, at forsuring ikke har effekt på lugt.

TABEL 1. TILLADTE UDBRINGNINGSTEKNIKKER TIL FLYDENDE HUSDYRGØDNING.

Teknik	Afgrøde				
	Før såning	Vårsæd og vinterraps	Vintersæd	Fodergræs*	Frøgræs**
Slæbesko/Slangeudlægning	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Nedfældning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Forsuring og slangeudlægning	Ja***	Ja	Ja	Ja	Ja

* Økologer er undtaget nedfældningskravet i fodergræs fra 1. februar til 1. maj.

** Kun frøgræsmarker med kontrakt på høvt i indevarende sæson er undtaget nedfældningskravet.

*** Ved slangeudlægning af forsuret gylle inden såning kræves supplerende forsuring af gylle på et vintersædsareal tilsvarende til 1/5 af vintersædsarealet tilført forsuret gylle, samt indberetning til kommunen.

Økologerne er fritaget for nedfældningskravet i fodergræs frem til 1. maj, men er omfattet af nedfældningskravet inden såning – og er uden mulighed for anvendelse af slangeudlagt forsuret gylle.

Ved slangeudlægning af forsuret gylle inden såning, er der krav om nedbringning hurtigst muligt og indenfor 4 timer. Ved udbringning med slæbeslanger efter såning er der ingen krav om forsuring.

REGLER VED FORSURING AF GYLLE INDEN SÅNING

Reglerne for slangeudlægning af forsuret gylle inden såning omfatter, at der forsures en faktor 0,2 af vårsædsarealet i vintersæd eller vinterraps i indevarende udbringningssæson. Det betyder, at for hver 10 ha, hvor der udlægges forsuret gylle inden såning, skal der efterfølgende forsures gylle til 2 ha vintersæd eller vinterraps. Tilførselsmængderne må ikke være markant forskellige uden en forholdsmæssig arealtilpasning. Kravet kan kun opfyldes indenfor samme bedrift og betyder, at eksempelvis kvægejendomme uden vintersæd og raps ikke har et alternativ til nedfældning før såning.

HUSK INDBERETNING TIL KOMMUNEN

Hvis der anvendes forsuring som alternativ til nedfældning inden såning, skal kommunen informeres *inden udbringning*, med angivelse af hvilke arealer som er omfattet samt hvilken forsuringsteknik der anvendes. Der kan eksempelvis sendes en mail indeholdende nedenstående:

Eksempel

Kommune:

Dato:

Landmand, adresse:

Anvendt slangeudlægning af forsuret gylle som alternativ til nedfældning, planperiode 2017/2018:

Marknr.	Afgrøde	Størrelse	Forsuring før såning - teknik	Forsuring i vintersæd/raps forår - teknik
1+2+3	Vårbyg	10,25+12,30+5,0 = 27,55 ha	Tankforsuring	
8+10	Hvede	2,5+3,8= 6,30 ha		Markforsuring SyreN
Faktor		0,23		

DOKUMENTATION

Efter udbringning skal der på bedriften foreligge dokumentation for, at kravene ifølge Teknologilisten er opfyldt.

FORSURINGSKRAV

Forsuringskravene fremgår af Miljøstyrelsens [Teknologiliste](#) for de forskellige teknikker. I tabel 2 vises en oversigt over pH-kravene ved de forskellige teknikker og gylletyper.

Tabel 2. Krav til dokumenteret pH-værdi ved anvendelse af forsuring

Teknik	Afgrøde	Gylletype	pH-krav	Tidspunkt
SyreNog SyreN+Markforsuring	Før såning af vårsæd	Kvæg- og svinegylle	6,4	
		Øvrige gylletyper + biogasgylle	6,0	
SyreN	Fodergræs	Kvæg- og svinegylle	6,4	
		Øvrige gylletyper + biogasgylle	6,0	
SyreN+		Ubehandlet gylle	6,0	
		Biogasgylle	5,6	
Kyndestof AcidLine +/- NMarkforsuring	Før såning af vårsæd		6,0	
		Alle gylletyper + biogasgylle	6,0	
AcidLine – N	Fodergræs		6,0	
			5,6	
AcidLine + N			5,5	Ved forsuring
			6,0	Ved udbringning
Hørse og ØrumTankforsuring*	Før såning og i fodergræs	Alle gylletyper + biogasgylle	5,5	Ved forsuring
			6,0	Ved udbringning
Infarm Staldforsuring	Før såning og i fodergræs	Kvæg- og svinegylle	5,5	Ved forsuring
			6,0	Ved udbringning

*Uden tillædning af frisk gylle til gylletanken i udbringningsperioden

JH Agro (tidligere Hyldgård Staldservice) staldforsuring er ikke på Teknologilisten over gylleudbringning, da de kun har gennemført godkendelsesprocessen for staldefekten og ikke for udbringningseffekten. Det betyder, at hvor der anvendes denne type staldforsuring, er der krav om nedfældning eller supplerende anvendelse af de øvrige forsuringsteknikker.

GYLLE TIL GRÆSU DLÆG OG GRÆSEFTERAFGRØDER PÅ KVÆGUNDTAGELSESBRUG

SEGES har fået afklaret ved Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen, at det er tilladt at nedfælde flydende husdyrgødning i græssudlæg og græsefterafgrøder fra 1. februar på bedrifter,

der gør brug af kværgundtagelsen med op til 230 kg N pr. ha. Nedfældning kan dog undlades, såfremt husdyrgødningen inden eller i forbindelse med udbringningen er behandlet ved en teknik opført på Miljøstyrelsens teknologiliste med mindst samme effekt på ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning som nedfældning på den pågældende arealtype. Det gælder både, hvor græsudlægget skal indgå i opfyldelsen af virksomhedens efterafgrødekrav, og hvor græsudlægget er anmeldt til opfyldelse af MFO-kravet.

KRYDSOVERENSSTEMMELSE

Der er krydsoverensstemmelse på udbringningsmetoder og på de regler der skal sikre mod overfladeafstrømning af udbragt husdyrgødning. Dvs. forhold omkring udbringning på frossen, snedækket og vandmættet jord, og forhold omkring udbringning på arealer der skråner mod vandmiljøer. Desuden er der krydsoverensstemmelse på overholdelse af udbringningsperioderne for flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, affald, restvand, bundfald, ensilagesaft, samt handelsgødning og fast husdyrgødning.